

Deel 7: Stemmen voor ‘Cosmetisch herstel van een illusie’

Woensdag 10 maart 2021 is, na vele omwegen, riant veel papier, uren overleg, verschillende obstakels, dan toch het moment aangebroken waarop de Tweede Kamer gaat stemmen over de wet Versterken, de aanpassing van de Tijdelijke Wet Groningen.

De vele omzwervingen hebben de aandacht afgeleid van de werkelijke issues, we zijn verزند in discussies over details in de marge. De voorliggende amendementen en moties zijn daar grotendeels de exponent van. Het is een poging om hier en daar nog iets te maskeren, scherpe kantjes te schaven, het mooier of beter te doen *lijken*. Kortom; het cosmetisch herstellen van de wet. Dat is overigens geen verwijt aan de Kamerleden. Het overheersende gevoel is dat het enige wat zij in dit stadium nog *kunnen* doen is redden wat er te redden valt. Ruimte voor een serieuze *reset* van het dossier voelt kennelijk helemaal niemand. Ook zij die ervan overtuigd zijn dat het zou moeten, hebben de hoop op gegeven dat het gaat gebeuren. “Kansloos”, wordt er verzucht. Toch blijft het diep frustrerend dat dat niet is ingegeven door een inhoudelijke argumentatie of inhoudelijke overtuiging maar vanuit een *pragmatische* argumentatie en overtuiging. We zeiden het eerder: “*Too far to quit*”. Vrijwel alle professionals die nu werkzaam zijn op ‘het gasdossier’ zijn op een rijdende trein gesprongen en zijn alle stations gepasseerd, voor ze het goed en wel door hadden.

De grote weef- of denkfouten in de Tijdelijke Wet Groningen zijn simpel te duiden. In de eerste 6 delen van “*7 Wacht even*” zijn een flink aantal al de revue gepasseerd. Maar de allerbelangrijkste hebben we nog niet genoemd: *de illusie van de ‘experts’*.

De hele Tijdelijke Wet Groningen, of het nu gaat om ‘schade’ of om ‘versterken’ is gebaseerd op de *illusie* dat alle antwoorden zijn te vinden in kennis en wetenschap. Terwijl we juist heel veel niet weten waar het gaat om dit unieke fenomeen van door gaswinning geïnduceerde aardbevingen op deze schaal, met deze specifieke ondergrond, met deze specifieke bebouwing. We doen data-onderzoek, we kunnen trends ontdekken, we hebben veronderstellingen, we bouwen modellen met aannames, met bandbreedtes, met berekeningen, met ingecalculeerde marges, maar we-weten-het-niet-zeker!

Toch doen we wel alsof door ‘deskundigen’ met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid *vastgesteld* kan worden of een scheur, of een verzakking, of welke schade dan ook, toe te schrijven is aan de directe of indirecte gevolgen van decennialang gas winnen - of niet. Maar dat is echt onzin!

Bij de andere crisis op dit moment, Covid-19, ligt dit anders. Uiteindelijk is onomstotelijk vast te stellen of iemand besmet is, of niet. Over de *betrouwbaarheid* van de verschillende testen is voldoende te doen, maar dat uiteindelijk een besmetting objectief is vast te stellen – daarover is de wetenschap en alle deskundigen op dat gebied, het wel eens.

In het gaswinningsdossier is door wetenschappers uiteindelijk NIET objectief, honderd procent zeker, vast te stellen welke scheur, welke oorsprong nu precies heeft. Welk effect welke trilling of welke

bodemdaling op welke materialen, welke constructies in de zoveel jaren heeft gehad. Dat bestaat niet. En dus moeten 'onze' deskundigen zich behelpen met vermoedens. Zij moeten 'wetenschappelijke noties' over "mogelijke oorzaken", over "kansen op", "niet uit te sluiten dat" zien te vertalen naar een verklaring in het hier en nu voor die ene, concrete scheur.

Hetzelfde geldt voor de versterking. Wanneer is een gebouw 'veilig genoeg' voor onze geïnduceerde aardbevingen? De *suggestie* die wordt gewekt, als zou daar een heldere norm voor zijn, die alleen een lijnrechte computerberekening behoeft waarna volkomen duidelijk is waar het pand 'niet aan de norm' voldoet én welke ingrepen (versterkingsmaatregelen) nodig zijn om de norm te halen. Het *klinkt* als een weliswaar veel bewerkelijker maar in de kern vergelijkbare test als de coronatest. Het duurt wat langer, het kost wat meer, maar dan heb je daadwerkelijk een diagnose *vastgesteld*. Zo werkt het alleen niet in de praktijk.

De dagelijkse praktijk, bij zowel schade als versterken, is dat 'uitkomsten' veel, zo niet *volledig*, afhankelijk zijn van de betreffende deskundige die het toevallig op dat moment bepaalt. Wij weten honderd procent zeker dat je wanneer dezelfde schadegevallen door tien verschillende schade-experts laat beoordelen er tien verschillende schaderapporten uit zullen komen. Die niet alleen marginaal zullen verschillen, maar zullen variëren van praktisch geen, tot duizenden of tienduizenden euro's erkende schade.

We weten ook honderd procent zeker dat wanneer je een serie verschillende woningen door tien verschillende ingenieursbureaus laat doorrekenen, op dezelfde NPR-veiligheidsnorm, er ook tien verschillende uitkomsten op tafel komen te liggen. Variërend van een licht gewicht schoorsteen als oplossing, tot sloop/nieuwbouw. Elk bureau, elke ingenieur, maakt andere inschattingen, vindt andere oplossingen, interpreteert data anders. Dat is een feit.

Bij Covid-testen zal dit je niet overkomen. Toch bouwen wij een wet gebaseerd op het idee dat 'Covid-sollid' vast is te stellen waar een scheur door is veroorzaakt, of hoe een woning 'op norm' is (te maken). Daarmee bouwen we een wet op drijfzand, op een *illusie*.

Op de achtergrond wordt natuurlijk ondertussen hard gewerkt aan meer "*éénduidigheid*". Meer eenduidigheid in de schaderapporten, meer eenduidigheid in de versterkingsadviezen. Maar dat heeft niks met kennis of wetenschap te maken. Dat betekent niet meer dan dat we met alle 'experts' en 'deskundigen' *afspreken*: Als 'a', dan 'b'.

Maar doordat straks iedereen hetzelfde *zegt*, en alle uitkomsten op elkaar beginnen te lijken, betekent het niet dat het ook zo *is*. Bewoners zijn overgeleverd aan de afspraken en spelregels die hierover intern bij IMG en NCG gemaakt worden. Krijg er dan nog maar eens een speld tussen! (NB Mocht u nog denken dat het bewijsvermoeden hier een doorslaggevende rol speelt: wordt wakker, kom bij ons langs.)

Het is natuurlijk comfortabel. Zolang de 'deskundige' of de 'expert' het oordeelt velt, hoeft de politiek of zelfs de (semi)rechter er niets meer mee. Politici en rechters kunnen nu eenmaal "*niet overal verstand van hebben*" en dus "*moeten zij afgaan op experts*". Maar het ontslaat ze niet van de

Samen staan we sterker!

verplichting om zelf te blijven nadenken! Er is een glijdende schaal van afgaan op deskundigheid naar je er domweg achter te verschuilen. Het laatste is in het gaswinningsdossier naar ons oordeel in hoge mate aan de orde. Het wordt tijd dat politici en (semi)rechters hier weer zelf gaan nadenken, kijkend naar de problemen waar de individuele burgers nu mee worden achter gelaten.

Iedereen die dit fenomeen, deze illusie, werkelijk tot zich door laat dringen kan niet anders dan tot de conclusie komen dat de huidige werkwijze failliet is. Het is een doodlopende weg. Het enige alternatief is een systematisch herstel van woningen in Groningen. Zonder de pretentie dat we precies weten hoe het zit, maar mét de garantie dat Groningse huizen en haar bewoners, gezond de toekomst in kunnen!

Het vereist een fundamentele herbezinning waar deze regering en deze Kamer kennelijk niet (meer) aan willen. Woensdag 10 maart 2021 is daarvoor, voor hen, de laatste kans.

Groninger Gasberaad, 8 maart 2021